

Handling 2026 nr 123

Yttrande över motion av Jessica Blixt (D) och Martin Wannholt (D) om att revidera Göteborgs Stads policy för skolmåltider

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

Den av Jessica Blixt och Martin Wannholt väckta motionen avslås.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Martin Wannholt (D) yrkade bifall till yrkande från D, M, L, KD och SD den 29 april 2026.

Viktoria Tryggvadottir Rolka (S) yrkade att motionen skulle avstyrkas och avslag på yrkande från D, M, L, KD och SD den 29 april 2026.

Kommunstyrelsen beslutade utan omröstning att avstyrka motionen.

Göteborg den 6 maj 2026
Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Lina Isaksson

Ändringsyrkande

D, M, L, KD, SD

2026-04-15

Ärende 16

reviderat 2026-04-29

Ärende 28

Yrkande angående – Motion av Jessica Blixt (D) och Martin Wannholt (D) om att revidera Göteborgs Stads policy för skolmåltider

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

1. Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med grundskolenämnden revidera *Anvisning för måltider i grundskoleförvaltningen* så att den i första hand utgår från barnens behov och barns rätt att äta sig mätta, samt att säkerställa att det varje dag finns ett fullgott animaliskt alternativ vid sidan av vegetariska rätter och att elevernas åsikter systematiskt tas tillvara i måltidsplaneringen.
2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda eventuella kostnadsökningar med anledning av revideringen av *Anvisning för måltider i grundskoleförvaltningen* och ta fram underlag till budgetberedningen
3. Med detta anses motionen bifallen

Yrkandet

Skolmåltiden är en central del av elevernas skoldag och en viktig förutsättning för hälsa, koncentration och lärande. När elever inte äter sig mätta under skoldagen påverkar det både ork, studiero och möjligheten att tillgodogöra sig undervisningen. Motionens utgångspunkt är därför att skolmåltiderna i första hand ska utformas utifrån barnens behov och barns rätt att äta sig mätta.

I grundskoleförvaltningens tjänsteutlåtande framgår att skolmåltiderna planeras utifrån näringsrekommendationer och att de näringsberäknas i kostdatasystem. Det är en viktig utgångspunkt. Samtidigt är det avgörande att maten också faktiskt äts. Om elever avstår från skolmåltiden får de inte heller i sig den energi och näring som planeringen bygger på. I tjänsteutlåtandet framgår dessutom att många elever efterfrågar mer kött i skolmaten. Detta visar att frågan är relevant ur elevernas perspektiv.

Det framhålls också att det redan i dag finns former för att ta tillvara elevers synpunkter, exempelvis genom måltidsråd, enkäter och dialog i verksamheten. Det är positivt. Samtidigt visar återkommande synpunkter från elever, bland annat genom elevråd och genom motioner i Ungdomsfullmäktige, att skolmaten fortsatt är en viktig fråga för många elever. Att frågan återkommande lyfts i olika elevforum visar att elever upplever ett behov av förändring och stärker behovet av att i högre grad utgå från elevernas perspektiv i planeringen av skolmåltiderna.

I grundskoleförvaltningens tjänsteutlåtande lyfts även att elevers möjlighet att äta sig mätta påverkas av fler faktorer än själva maten, exempelvis måltidsmiljön och den tid

eleverna har för sin lunch. Vi delar uppfattningen att en lugn och trivsamt måltidsmiljö samt tillräckligt med tid för lunchen är viktiga förutsättningar för en bra skolmåltid. Samtidigt väcker detta frågan om hur dessa förutsättningar säkerställs i praktiken på alla skolor. Om förvaltningen bedömer att måltidsmiljön och lunchtiden är avgörande faktorer behöver det också säkerställas att elever på samtliga skolor ges rimliga förutsättningar att äta i lugn och ro och att de har tillräckligt med tid för sin lunch. Detta förändrar dock inte behovet av att maten som serveras också är sådan att eleverna faktiskt vill äta den.

Grundskoleförvaltningen lyfter klimatpåverkan som ett skäl att avstyrka motionen och stadsledningskontoret återger samma invändning i sitt tjänsteutlåtande. Vi delar uppfattningen att stadens måltidsverksamhet ska bidra till en hållbar utveckling och att miljö och klimat är viktiga perspektiv. Samtidigt kan inte elevernas möjlighet att äta sig mätta under skoldagen underordnas andra politiska mål. Skolmåltidens främsta uppdrag är att säkerställa att eleverna får i sig tillräckligt med mat och energi för att orka hela skoldagen. Motionen innebär inte att vegetariska alternativ ska tas bort. Förslaget handlar i stället om att säkerställa att det varje dag finns ett fullgott animaliskt alternativ vid sidan av vegetariska rätter, så att fler elever kan välja en måltid som de faktiskt äter.

Vidare pekar grundskoleförvaltningen på att ett dagligt animaliskt alternativ kan innebära ökade kostnader och stadsledningskontoret återger denna bedömning. Detta visar att frågan i första hand är en resursfråga. Om måltidsverksamheten ska utvecklas i den riktning som motionen anger behöver grundskolenämndens ekonomiska förutsättningar stärkas. Kommunstyrelsen bör därför utreda kostnadsökningen och återkomma till budgetberedningen med förslag till hur grundskolenämndens budget kan förstärkas för att möjliggöra förändringen.

Det framgår av remissvaren att styrningen av skolmåltider i dag utgår från Göteborgs Stads policy för måltider i kombination med grundskolenämndens verksamhetsspecifika anvisning. Stadsledningskontoret lyfter att den kommungemensamma policyn omfattar flera nämnder och att den praktiska tillämpningen sker genom respektive nämnds anvisningar.

Mot denna bakgrund bör uppdraget utformas så att det får en tydlig och ändamålsenlig träff i styrningen av skolmåltiderna i grundskolan. Det innebär att uppdraget riktas mot *Anvisning för måltider i grundskoleförvaltningen*.

Tjänsteutlåtande
Utfärdat 2026-03-30
Ärendenummer SLK-2025-01042

Handläggare
Petra Senthén
Telefon: 031-368 03 35
E-post: petra.senthen@stadshuset.goteborg.se

Motion av Jessica Blixt (D) och Martin Wannholt (D) om att revidera Göteborgs Stads policy för skolmåltider

Motionen

Jessica Blixt (D) och Martin Wannholt (D) föreslår att kommunfullmäktige beslutar att revidera Göteborgs Stads policy för skolmåltider. Förslaget har två delar. En del är att kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med grundskolenämnden revidera stadens policy för skolmåltider så att den i första hand utgår från barnens behov och barns rätt att äta sig mätta, samt att säkerställa att det varje dag finns ett fullgott animaliskt alternativ vid sidan av vegetariska rätter och att elevernas åsikter systematiskt tas tillvara i måltidsplaneringen. Den andra delen av förslaget är att kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda eventuella kostnadsökningar med anledning av revideringen av stadens policy för skolmåltider och ta fram underlag till budgetberedningen.

Enligt motionärerna påverkas skolmåltiderna negativt av Göteborgs Stads klimatmål, eftersom många elever inte äter när skolmålen inte innehåller animaliska rätter. Menar Motionärerna menar att skolmålen viktigaste funktion är att ge barnen energi och koncentration för att orka lära och utvecklas. Motionärerna hänvisar till Livsmedelsverket som har visat att en bra skollunch är avgörande för barns koncentration, skolresultat och hälsa. De hänvisar även till forskning från Göteborgs universitet som har visat att barn, särskilt tonårsflickor, riskerar att inte få i sig tillräckligt med näringsämnen till exempel järn när deras kost domineras av växtbaserade alternativ. Dessutom påtalar motionärerna att ungdomsfullmäktige, elevråd och liknande forum i Göteborg vid flera tillfällen har framfört liknande synpunkter.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till grundskolenämnden. Remissinstansens beslut redovisas i nedanstående tabell. Remissyttrandet i sin helhet finns som bilaga till tjänsteutlåtandet.

Remissinstans	Beslut
Grundskolenämnden	Avstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande. Yrkande från D, M och L Omröstning

Remissinstansens yttrande

Grundskolenämnden förtydligar att det inte finns någon specifik policy för skolmåltider. Styrande dokument är Göteborgs Stads måltidspolicy och grundskolenämndens egna anvisningar, vilka ligger till grund för svaret på motionen.

Grundskolenämnden delar motionärernas uppfattning om att skolmåltiden är en viktig förutsättning för elevernas lärande och utveckling. Planeringen av skolluncher fokuserar på barns hälsa och grundas på de nordiska näringsrekommendationerna. Luncherna ska ge cirka 30 procent av elevernas behov av energi och näring. Näringsvärdet i skolmåltiderna beräknas i kostdatasystemet Matilda. Nämnden tar tillvara elevernas åsikter om skolmaten med stöd av specifika metoder och system.

Övergång till en animalisk rätt varje dag skulle, enligt förvaltningens beräkning, medföra en ökad kostnad och ett ökat klimatavtryck.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Budget 2026 ställer effektiviseringskrav på grundskolenämnden om cirka 20 miljoner kronor. Grundskolenämndens bedömning är därför att årets budgetram saknar utrymme för finansiering av föreslagen förändring.

Grundskolenämndens beräkning visar att förändringen skulle öka årskostnaden för livsmedel från dagens cirka 17 miljoner kronor skulle till cirka 22,5 miljoner kronor. Kostnadsökningen påverkas av flera faktorer däribland valet av animaliska livsmedel. Vid justering enligt motionen ska även fristående verksamheter kompenseras med 23 procent. Sådan kompensation innebär en ytterligare kostnadsökning med mellan 3,9 och 5,1 miljoner kronor per år.

Under kommande år står grundskolenämnden inför utmaningen att elevunderlaget minskar och därmed även budgetramen. Färre lunchportioner kommer att behöva serveras samtidigt som fasta kostnader ska täckas, till exempel till lokaler och personal.

Bedömning ur ekologisk dimension

Grundskolenämnden påtalar att Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030 anger att stadens verksamheter ska verka för en hållbar konsumtion. Ett av programmets mål är att minska klimatavtrycket från livsmedel som staden köper in. Eftersom animaliska livsmedel, i synnerhet rött kött, ger större klimatavtryck och förbrukar mer resurser än vegetabiliska livsmedel serverar förvaltningen animaliska rätter mindre ofta och när så sker i kombination med andra typer av livsmedel. Dessutom tillagas och serveras rätter efter säsong, lokalproducerade och ekologiska alternativ prioriteras och aktiva åtgärder vidtas för att minska matsvinnet. För en hållbar matkultur uppmanar förvaltningen eleverna att vara delaktiga och göra medvetna val genom hela måltidsprocessen.

Bedömning ur social dimension

Grundskolenämnden bedömer att näringsriktiga måltider fyller ett syfte utifrån ett jämlikhetsperspektiv och hänvisar till Livsmedelsverkets nationella riktlinjer.

Där konstateras att elever har olika livsvillkor och hemförutsättningar för att kunna äta hälsosamt. Skolmåltiden ska, enligt Livsmedelsverkets riktlinjer för skolmåltider, bidra till att utjämna skillnaderna och ge elever mer jämlika förutsättningar för lärande och hälsa. Då spelar även sociala faktorer roll till exempel matsalens miljö, stress och tidpunkt för måltiden. Grundskolenämnden drar slutsatsen att för att elever ska kunna äta sig mätta, är inte bara matens näringsinnehåll och smak avgörande utan även måltidsmiljön och tiden som avsätts för måltiden.

För att systematiskt tillvarata elevers synpunkter gällande måltidsverksamheten genomför grundskolenämnden enkäter, måltidsråd och samtal med eleverna. I möjligaste mån försöker skolköken att tillgodose de synpunkter och önskemål som framkommer från eleverna till exempel oftare servering av hela livsmedel istället för grytor och anpassning av måltidernas tillbehör.

Grundskolenämnden, som förrättar val till ungdomsfullmäktige, konstaterar att frågor om skolmåltider och klimat är viktiga för barn och unga i Göteborg. Under mandatperioden 2022–2025 inkom två motioner om skolmåltider och tre motioner om klimatfrågor till ungdomsfullmäktige.

Stadsledningskontorets kommentar

Göteborgs Stads policy för måltider - kommungemensam för livsmedel, mat och måltider gäller inte enbart grundskolenämnden utan alla nämnder som ansvarar för måltidsverksamhet. Policyn avser alltså inte en särskild åldersgrupp. Alla nämnder som berörs av policyn ska besluta om egna verksamhetsspecifika anvisningar. Ett av syftena med anvisningarna är att de ska bidra till ett tydligt kvalitets- och servicetänkande i organisationen gentemot dem som intar måltiderna, däribland grundskolans elever.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Bilagor som ingår i beslutsunderlaget

1. Motionen
2. Grundskolenämndens handlingar 2026-02-24 § 38

Handling 2025 nr 202

Motion av Jessica Blixt (D) och Martin Wannholt (D) om att revidera Göteborgs Stads policy för skolmåltider

Göteborgs Stad har klimatmål som påverkar skolmåltiderna negativt. I praktiken innebär det att matsedeln i dag är utformad med två vegetariska dagar, en fiskdag och två dagar med kött, som ofta är utblandat med grönsaker, rotfrukter eller baljväxter. Rätterna består inte sällan av olika grytor. Samtidigt vittnar många elever om att de inte äter sig mätta på den mat som serveras, vilket leder till att de inte får i sig tillräckligt med energi under skoldagen. Konsekvensen blir att eleverna får svårare att koncentrera sig och prestera i skolan.

Det spelar ingen roll om skolmåltiderna på pappret uppfyller Livsmedelsverkets näringsrekommendationer. Om maten inte äts upp får eleverna ändå inte i sig den näring och energi de behöver. Serveras mat som eleverna inte tycker om leder det till att många går hungriga genom skoldagen, vilket påverkar både ork och kunskapsresultat.

Livsmedelsverket har visat att en bra skollunch är avgörande för barns koncentration, skolresultat och hälsa. Skolmåltiden står ofta för en tredjedel av barns dagliga energiintag, vilket gör den till en avgörande del av barnens utveckling. Forskning från Göteborgs universitet har också lyft risken för att barn, särskilt tonårsflickor, inte får i sig tillräckligt med näringsämnen som järn när kosten domineras av växtbaserade alternativ. Skolmåltiderna är en central del av skoldagen och måste främst utformas utifrån vad eleverna faktiskt äter, inte utifrån politisk symbolpolitik.

Menyerna planeras i dag centralt i kostdataprogrammet Matilda, som bland annat styrs av CO₂-beräkningar. Det leder till att halvfabrikat och vegetariska alternativ har blivit vanligare. Näringsberäkningarna utgår från vad som serveras, men de stämmer inte överens med verkligheten eftersom många elever inte äter maten. Det gör att eleverna tvingas köpa snabbmat eller snacks istället, men långt ifrån alla har den möjligheten.

Detta är också en fråga som eleverna själva gång på gång har lyft. Ungdomsfullmäktige i Göteborg har lagt flera motioner om skolmaten och framhållit att många elever inte tycker om den mat som serveras, att man inte blir mätt och att det påverkar både ork och resultat i skolan. Liknande synpunkter har lyfts i elevråd och andra forum. Skolmaten är en del av elevernas vardag och deras engagemang i frågan visar hur viktig den är för barn och unga.

Det är därför nödvändigt att elevernas perspektiv får större tyngd i planeringen av skolmåltiderna. Det handlar inte om att ta bort vegetariska alternativ utan om att varje dag säkerställa att det finns ett fullgott animaliskt alternativ som barnen gillar och blir mätta av. Skolmåltiderna måste planeras med utgångspunkt i barnens behov och smakpreferenser. På så sätt kan maten fylla sin viktigaste funktion, nämligen att ge barnen energi och koncentration för att orka lära och utvecklas.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

1. Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med grundskolenämnden revidera stadens policy för skolmåltider så att den i första hand utgår från barnens behov och barns rätt att äta sig mätta, samt att säkerställa att det varje dag finns ett fullgott animaliskt alternativ vid sidan av vegetariska rätter och att elevernas åsikter systematiskt tas tillvara i måltidsplaneringen.
2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda eventuella kostnadsökningar med anledning av revideringen av stadens policy för skolmåltider och ta fram underlag till budgetberedningen.

Jessica Blixt (D)

Martin Wannholt (D)

§ 38 Ärendenummer GSF-2025-04444

Yttrande över motion om att revidera Göteborgs Stads policy för skolmåltider

Beslut

1. Grundskolenämnden avstyrker motion om att revidera Göteborgs Stads policy för skolmåltider och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2026-01-14, som sitt yttrande till kommunstyrelsen.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendet

Kommunstyrelsen har översänt en motion av Jessica Blixt (D) och Martin Wannholt (D) om att revidera Göteborgs Stads policy för skolmåltider. Motionärerna föreslår att måltiderna i högre grad ska utgå från barnens behov och rätten att äta sig mätta, att ett animaliskt alternativ ska erbjudas varje dag samt att elevernas åsikter ska tillvaratas.

Handlingar

1. Grundskoleförvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2026-01-14
2. Motion av Jessica Blixt (D) och Martin Wannholt (D) om att revidera Göteborgs Stads policy för skolmåltider
3. Yrkande från D, M och L med särskilt yttrande från KD, daterat 2026-03-18

Yrkanden

Jessica Blixt (D) yrkar bifall till yrkandet från D, M och L.

Jennifer Merelaid Hankins (V) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordförande ställer förvaltningens förslag till beslut mot yrkandet från D, M och L och finner att grundskolenämnden har beslutat enligt förvaltningens förslag.

Omröstning begärs.

Omröstning

Grundskolenämnden godkänner följande ordning för omröstning: ja-röst för bifall till förvaltningens förslag och nej-röst för bifall till yrkandet från D, M och L.

Nämnden godkänner följande ordning för omröstning:

Ja-röst för bifall till förvaltningens förslag och nej-röst för bifall till yrkandet från D, M och L.

Protokollsutdrag

Sammanträdesdatum: 2026-03-24

Viktoria Tryggvadottir Rolka (S), Jennifer Merelaid Hankins (V), Dario Espiga Corbo (S), Hillevi Werring (MP) och Ante Bränholm (V) röstar ja. Sofie Gyllenwaldt (M), Patrik Krantz (L), Jessica Blixt (D) och Veronica Oxklint (SD) röstar nej.

Med 5 ja-röster röster mot 4 nej-röster har grundskolenämnden beslutat att bifalla förvaltningens förslag.

Protokollsutdrag skickas till

Stadsledningskontoret

Yrkande
Särskilt yttrande

Demokraterna, Moderaterna, Liberalerna
Kristdemokraterna

2026-03-18

Ärende 16

Yrkande angående – Yttrande över Motion om att revidera Göteborgs Stads policy för skolmåltider

Förslag till beslut

I grundskolenämnden:

Grundskolenämnden tillstyrker motionen från Jessica Blixt (D) och Martin Wannholt (D) om att revidera Göteborgs Stads policy för skolmåltider och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2026-01-14 för kännedom.

Yrkandet

Skolmåltiden är en central del av elevernas skoldag och en viktig förutsättning för hälsa, koncentration och lärande. När elever inte äter sig mätta under skoldagen påverkar det både ork, studiero och möjligheten att tillgodogöra sig undervisningen. Motionens utgångspunkt är därför att skolmåltiderna i första hand ska utformas utifrån barnens behov och barns rätt att äta sig mätta.

I tjänsteutlåtandet framgår att skolmåltiderna planeras utifrån näringsrekommendationer och att de näringsberäknas i kostdatasystem. Det är en viktig utgångspunkt. Samtidigt är det avgörande att maten också faktiskt äts. Om elever avstår från skolmåltiden får de inte heller i sig den energi och näring som planeringen bygger på. I tjänsteutlåtandet framgår dessutom att många elever efterfrågar mer kött i skolmaten. Detta visar att frågan är relevant ur elevernas perspektiv.

Det framhålls också att det redan i dag finns former för att ta tillvara elevers synpunkter, exempelvis genom måltidsråd, enkäter och dialog i verksamheten. Det är positivt. Samtidigt visar återkommande synpunkter från elever, bland annat genom elevråd och genom motioner i Ungdomsfullmäktige, att skolmaten fortsatt är en viktig fråga för många elever. Att frågan återkommande lyfts i olika elevforum visar att elever upplever ett behov av förändring och stärker behovet av att i högre grad utgå från elevernas perspektiv i planeringen av skolmåltiderna.

I tjänsteutlåtandet lyfts även att elevers möjlighet att äta sig mätta påverkas av fler faktorer än själva maten, exempelvis måltidsmiljön och den tid eleverna har för sin lunch. Vi delar uppfattningen att en lugn och trivsamt måltidsmiljö samt tillräckligt med tid för lunchen är viktiga förutsättningar för en bra skolmåltid. Samtidigt väcker detta frågan om hur dessa förutsättningar säkerställs i praktiken på alla skolor. Om förvaltningen bedömer att måltidsmiljön och lunchtiden är avgörande faktorer behöver det också säkerställas att elever på samtliga skolor ges rimliga förutsättningar att äta i lugn och ro och att de har

tillräckligt med tid för sin lunch. Detta förändrar dock inte behovet av att maten som serveras också är sådan att eleverna faktiskt vill äta den.

Förvaltningen lyfter klimatpåverkan som ett skäl att avstyrka motionen. Vi delar uppfattningen att stadens måltidsverksamhet ska bidra till en hållbar utveckling och att miljö och klimat är viktiga perspektiv. Samtidigt kan inte elevernas möjlighet att äta sig mätta under skoldagen underordnas andra politiska mål. Skolmåltidens främsta uppdrag är att säkerställa att eleverna får i sig tillräckligt med mat och energi för att orka hela skoldagen. Motionen innebär inte att vegetariska alternativ ska tas bort. Förslaget handlar i stället om att säkerställa att det varje dag finns ett fullgott animaliskt alternativ vid sidan av vegetariska rätter, så att fler elever kan välja en måltid som de faktiskt äter.

Vidare pekar förvaltningen på att ett dagligt animaliskt alternativ kan innebära ökade kostnader. Detta visar att frågan i första hand är en resursfråga. Om måltidsverksamheten ska utvecklas i den riktning som motionen anger behöver grundskolenämndens ekonomiska förutsättningar stärkas. Vi anser därför att kommunstyrelsen bör utreda kostnadsökningen och återkomma till budgetberedningen med förslag till hur grundskolenämndens budget kan förstärkas för att möjliggöra förändringen.

Mot denna bakgrund anser vi att motionen bör tillstyrkas.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2026-01-14

Ärendenummer GSF-2025-04444

Handläggare

Natalie Eriksson

E-post natalie.eriksson@grundskola.goteborg.se

Yttrande över motion om att revidera Göteborgs Stads policy för skolmåltider

Förslag till beslut

I grundskolenämnden,

1. Grundskolenämnden avstyrker motion om att revidera Göteborgs Stads policy för skolmåltider och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2026-01-14, som sitt yttrande till kommunstyrelsen.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har översänt en motion av Jessica Blixt (D) och Martin Wannholt (D) om att revidera Göteborgs Stads policy för skolmåltider. Motionärerna föreslår att måltiderna i högre grad ska utgå från barnens behov och rätten att äta sig mätta, att ett animaliskt alternativ ska erbjudas varje dag samt att elevernas åsikter ska tillvaratas.

Grundskoleförvaltningen vill förtydliga att det inte finns någon specifik policy för skolmåltider. Styrande dokument är Göteborgs Stads måltidspolicy och grundskoleförvaltningens egna anvisningar, vilka ligger till grund för svaret på motionen.

Förvaltningen delar motionärernas uppfattning om att skolmåltiden är en viktig förutsättning för elevernas lärande och utveckling. Inom förvaltningen planeras skollunchen med fokus på barns hälsa, utifrån de nordiska näringsrekommendationerna, och ger cirka 30 procent av elevernas behov av energi och näring. Måltiderna näringsberäknas i kostdatasystemet Matilda.

Förvaltningen ställer sig kritisk till att införa ett dagligt animaliskt alternativ. Det skulle innebära en kostnadsökning på mellan 17 miljoner och 22,5 miljoner kronor per år. Därtill har animaliska livsmedel ett högt klimatavtryck vilket försvårar arbetet med att nå målen i Göteborg Stads miljö- och klimatmål.

På skolorna finns metoder för att systematiskt tillvarata elevernas åsikter om skolmaten. Det sker bland annat genom elevenkäter, måltidsråd samt informella dialoger mellan personal och elever.

Förvaltningen bedömer därmed att motionen ska avstyrkas.

Bedömning ur ekonomisk dimension

De ekonomiska konsekvenserna av att erbjuda ett animaliskt alternativ varje dag skulle grovt beräknat uppskattas leda till en kostnadsökning för livsmedel som uppgår till

mellan 17 miljoner och 22,5 miljoner kronor per år. Som referens motsvarar summan lönekostnaden för cirka 26–34 årsarbetare.

Det finns flera faktorer som påverkar kostnadsökningen, till exempel är stycksaker som pannbiffar och kycklingfilé betydligt dyrare än andra också populära rätter som köttfärssås och kyckling i currysås där rätterna är blandade med grönsaker.

Beräkningen är genomförd baserad på en simulering av föregående års totala antal registrerade portioner. En kopia av nuvarande grundmatsedel skapades där samtliga vegetariska huvudrätter ersattes med animaliskt protein. Beroende på vilka rätter man väljer att ersätta med och hur mycket mat det går åt påverkar vad den faktiska kostnaden blir.

Vid en eventuell satsning ska fristående verksamheter kompenseras med 23 procent vilket innebär ytterligare kostnadsökning med mellan 3,9 och 5,1 miljoner kronor.

Måltidsverksamheten har inför budget 2026 ett effektiviseringskrav på cirka 20 miljoner kronor. Förvaltningen står också för utmaningar med minskat elevunderlag under de kommande åren som innebär en minskad ekonomisk ram totalt sett men som kommer att innebära färre portioner att servera, samtidigt ska kvarvarande medel täcka ökande fasta kostnader för lokaler samt personal. Bedömningen är att verksamheten saknar utrymme för att finansiera den föreslagna förändringen i nuvarande budgetram.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningens bedömning är att förslaget om att dagligen erbjuda ett animaliskt alternativ skulle försvåra stadens arbete med att nå målen i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030 samt de globala målen för hållbar utveckling i Agenda 2030 (mål 12 och 13). I miljö- och klimatprogrammet framgår att staden ska verka för en hållbar konsumtion, där ett av målen är att minska klimatavtrycket från de livsmedel som köps in. Produktionen av animaliska livsmedel och i synnerhet rött kött innebär generellt en betydligt högre resursförbrukning och ett större klimatavtryck än vegetariska alternativ.

Enligt stadens policy för måltider ska verksamheterna aktivt arbeta för att minska miljö- och klimatpåverkan genom hela livsmedelskedjan, från inköp och produktion till avfallshantering. Grundbulten är serverandet av miljömåltider, vilka klimatberäknas och baseras på miljömärkta, säsonganpassade råvaror med en hög andel vegetabilier och baljväxter. Lokalproducerade råvaror prioriteras i möjligaste mån, samtidigt som användningen av engångsartiklar minimeras. För att minska matsvinnet ska måltidssituationen organiseras så att maten äts upp och svinnet mäts och följs upp systematiskt. Genom hela processen uppmuntras matgästerna till delaktighet och medvetna val för att främja en hälsosam och hållbar matkultur.

För måltidsverksamheten i grundskoleförvaltningen innebär det att servera mat som har mindre negativ påverkan på klimatet, att välja ekologiskt när det är möjligt, att minska matsvinn samt att köpa livsmedel i säsong. Genom att basera menyplaneringen på en hög andel växtbaserade råvaror, som generellt har ett lägre inköpspris, skapas ett ekonomiskt utrymme för att prioritera livsmedel med högre mervärden. Det möjliggör inköp och servering av en högre andel ekologiska produkter samt svenskt kött, vilket i sin tur bidrar positivt till den biologiska mångfalden och minskar den totala miljöbelastningen.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen bedömer att näringsriktiga måltider fyller ett syfte utifrån ett jämlikhetsperspektiv. Eleverna har olika förutsättningar att äta hälsosamt hemma och det kan finnas skillnader mellan olika elevers livsvillkor. Skolmåltiden bidrar därför till att utjämna dessa skillnader och skapar mer jämlika förutsättningar för barnens lärande och hälsa (livsmedelsverkets nationella riktlinjer).

Även sociala faktorer kan påverka elevernas intag av mat och förutsättningar att äta sig mätta. Förutom matens kvalitet och innehåll är matsalens miljö viktig för eleverna. Livsmedelsverket skriver i sina riktlinjer för skolmåltider att eleverna själva beskriver att den sociala miljön har en större betydelse för måltiden än hur maten smakar. I samtal med en enhetschef för måltidsverksamheten med ansvar för åtta skolor styrks att många synpunkter rör just skolmatsalens miljö och att det påverkar elevernas upplevelse av skolmåltiden negativt.

Även tiden för skollunchen har betydelse för upplevelsen av måltiden. Enligt livsmedelsverket rekommendationer bör skolmåltiden schemaläggas så att eleverna har minst 25 minuter på sig att äta. Att eleverna har tillräckligt med tid för lunchen bidrar till att de hinner äta upp och eventuellt ta om för att bli mätta. Sammantaget kan elevers möjlighet att äta sig mätta bero på fler anledningar än maten och dess innehåll. Därav är det viktigt att inte bara se till att maten är näringsriktig och god, utan även skolmatsalens miljö och att eleverna har tillräckligt med tid till lunchen.

Bedömning av barnets bästa

Enligt FN:s barnkonvention ska barns bästa beaktas i frågor och beslut som rör dem. I enlighet med artikel 12 har eleverna också rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade utifrån ålder och mognad. Skolmåltider berör och engagerar elever på förvaltningens alla skolor.

I dialog med enhetschef för måltidsverksamhet med ansvar för åtta skolor framkom att det finns metoder för att systematiskt tillvarata elevers synpunkter gällande måltidsverksamheten. Under 2024 skickades en enkät ut där respektive skola fick avgöra om det fanns tid att avsätta för enkäten. Utöver enkäten har skolorna måltidsråd där eleverna har möjlighet att lyfta sina åsikter om skolmaten. Av de åtta skolorna enhetschefen ansvarar över, har sju av skolorna måltidsråd.

Utöver det informerar enhetschefen att det sker informella samtal i matsalarna mellan personal och elever där eleverna har möjlighet att tycka till om skolmaten. Personalen i skolköken hanterar elevernas synpunkter direkt i vardagen. Genom att identifiera återkommande önskemål eller gemensamma behov kan köket driva frågorna vidare för att utveckla verksamheten. Enhetschefen bekräftar även att många elever efterfrågar mer kött i skolmaten. Önskemålen går dock inte alltid att tillgodose, men skolköken försöker tillgodose de önskemål som är genomförbara. Några exempel är mer servering av rena produkter istället för grytor och anpassning av måltidernas tillbehör.

I Göteborg Stad har ungdomar mellan 12–17 år genom Ungdomsfullmäktige möjlighet att påverka kommunens nämnder, styrelser, bolag och förvaltningar. I Ungdomsfullmäktige diskuteras frågor som rör unga i Göteborg. Under mandatperioden 2022 – 2025 har det inkommit två motioner angående skolmaten, båda inkom under 2024. I motionerna beskrivs att många elever inte äter skolmaten på grund av kvaliteten, vilket motionärerna

menar leder till sämre prestationer och betyg. Därtill påpekar motionären att skolmaten påverkar elevernas hälsa och ork. Samtidigt bidrar det till mer matsvinn när eleverna inte äter skolmaten. Båda motionerna yrkade på en dialog med grundskoleförvaltningen för att se över budgeten för skolmaten. I Ungdomsfullmäktiges sammanträden 2024-02-28 respektive 2024-11-06 har motionerna bifallits.

På Ungdomsfullmäktiges hemsida går det att se alla 81 ledamöter och en kort text där ungdomarna beskriver vilken eller vilka frågor som är viktiga för dem. Bland ledamöterna nämner många av ungdomarna skolmaten och att den bör bli bättre. Även om det endast inkommit två motioner under mandatperioden som lyfter frågan om bättre skolmat, visar ledamöternas beskrivningar att skolmaten är en viktig fråga bland barn och ungdomar.

Under samma mandatperiod 2022–2025 har det inkommit tre motioner till Ungdomsfullmäktige rörande klimatfrågor. I två av motionerna nämns att barn och ungdomar oroar sig för klimatet, och samtliga upplever att det bör göras mer för att uppnå klimatmålen. Detta indikerar på att klimatfrågor är viktiga för dagens barn och unga. I en studie från 2023 skriver Folkhälsomyndigheten att barn och unga upplever klimatoro. Exempelvis svarade 54 procent av barn i åldern 12–18 år att de är mycket eller ganska oroliga för vad som kommer att hända med klimatet och miljön i framtiden.

Samverkan

Information på förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 9 mars 2026.

Bilagor

1. Motion av Jessica Blixt (D) och Martin Wannholt (D) om att revidera Göteborgs Stads policy för skolmåltider

Ärendet

Kommunstyrelsen har översänt en motion av Jessica Blixt (D) och Martin Wannholt (D) om att revidera Göteborgs Stads policy för skolmåltider.

Remissvaret ska ha inkommit till stadsledningskontoret senast den 25 mars 2026.

Beskrivning av ärendet

Motionärerna menar att Göteborg Stads klimatmål har en negativ inverkan på skolmåltiderna. Idag är matsedeln utformad med två vegetariska dagar, en fiskdag, en med kött och en klimatsmart dag. Samtidigt vittnar många elever om att de inte äter sig mätta på skolmaten, vilket påverkar både ork och kunskapsresultat. Skolans menyer planeras i kostdatasystemet Matilda, som bland annat styrs av CO2-beräkningar. Motionärerna menar att näringsberäkningarna dock inte speglar verkligheten om maten inte äts.

I motionen framkommer att Livsmedelverket visat att en bra lunch är avgörande för barns koncentration, skolresultat och hälsa. Dessutom har forskning från Göteborgs universitet lyft risken för att barn, speciellt tonårsflickor, inte får i sig tillräckligt med näringsämnen så som järn när kosten domineras av växtbaserade alternativ. Ungdomsfullmäktige i Göteborg har lagt flera motioner som framhåller att många elever inte tycker om skolmaten, att eleverna inte blir mätta vilket påverkar ork och skolresultat. Eftersom skolmaten är en stor del av elevernas vardag ska det säkerställas att det finns ett animaliskt alternativ varje dag för att eleverna ska bli mätta och ha energi till att lära sig och utvecklas.

Motionens förslag till beslut i kommunfullmäktige:

1. Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med grundskolenämnden revidera stadens policy för skolmåltider så att den i första hand utgår från barnens behov och barns rätt att äta sig mätta, samt att säkerställa att det varje dag finns ett fullgott animaliskt alternativ vid sidan av vegetariska rätter och att elevernas åsikter systematiskt tas tillvara i måltidsplaneringen.
2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda eventuella kostnadsökningar med anledning av revideringen av stadens policy för skolmåltider och ta fram underlag till budgetberedningen.

Styrning och verksamhetsmål

I skollagen (2010:800) står det att eleverna ska erbjudas kostnadsfria och näringsriktiga måltider och livsmedelslagen (2006:804) ställer krav på att maten ska vara säker.

Livsmedelsverkets nationella riktlinjer för måltider i skolan är ett vägledande kunskapsmaterial som beskriver arbetet med att skapa bra måltider utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Riktlinjerna ger övergripande vägledning och stöd om hur skolan kan utforma måltider som främjar hälsa, miljö och lärande. Riktlinjerna innehåller ”måltidsmodellen” som består av sex pusselbitar som tillsammans skapar en helhet: att måltiden ska vara god, säker, näringsriktig, miljösamt, trivsamt och integrerad i verksamheten. Den betonar även vikten av elevers delaktighet och måltiden som ett pedagogiskt verktyg.

Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030 styr bland annat måltidsverksamheten genom konkreta miljömål. Det innefattar krav på minskad klimatpåverkan från livsmedelsinköp, ökad andel ekologiska livsmedel och minskat matsvinn. Det kopplar stadens måltider till de globala målen i Agenda 2030 och syftar till att staden ska vara ekologiskt hållbar.

Göteborgs Stads policy för måltider och anvisning för måltider i grundskoleförvaltningen utgår från Livsmedelverkets måltidsmodell. Policyn är beslutad av kommunfullmäktige den 9 december 2021 och gäller tillsvidare för verksamheter i staden som upphandlar, köper in, tillagar eller serverar måltider, externa utförare som utför motsvarande uppdrag av måltidstjänster för staden samt övriga nämnder med uppdrag som policyns principer är relevanta för.

I policyn framgår att berörda nämnder ska ta fram verksamhetsspecifika anvisningar. Policyn och anvisningen ska bidra till ett tydligt kvalitets- och servicetänkande i organisationen samt sträva efter en anpassning till nationellt, regionalt och lokalt antagna bestämmelser och mål för området samt mål för hållbarhet.

Grundskolenämnden antog den 22 november 2022 anvisning för måltider i grundskoleförvaltningen. Anvisningen konkretiserar stadens policy till praktisk handling. Dokumentet reglerar ansvarsfördelning och säkerställer att lagar och stadens övergripande krav följs i den dagliga driften ute på skolorna. I anvisningen framgår bland annat att förvaltningen ska arbeta med delaktighet och att det på skolan ska finnas forum där elever får möjlighet till inflytande och dialog med måltidspersonalen. Rektor ansvarar för att möjliggöra måltidsforum på skolan.

Inom måltidsverksamhetens verksamhetsplan har ett antal mål fastställts som konkretiserar stadens och förvaltningens styrdokument. För att säkerställa ”Kvalitativa måltider - goda, hållbara och uppskattade av eleverna” arbetar förvaltningen med elevers delaktighet. Det sker systematiskt genom en årlig elevenkät och analys av dess resultat samt lokala aktiviteter utifrån enkäten, måltidsråd och andra inkomna synpunkter.

För att minimera skolmåltidernas miljöpåverkan styrs verksamheten mot specifika gränsvärden, för 2026 gäller följande gränsvärden:

- Minska klimatpåverkan från livsmedel: Genomsnittlig klimatpåverkan på en serverad lunch ska inte överstiga 0,59 koldioxidekvivalenter (CO₂e¹).
- Öka andelen ekologiska livsmedel: Minst 63 procent av de totala livsmedelsinköpen ska utgöras av ekologiska produkter.
- Minska matsvinnet: Det totala matsvinnet ska begränsas till maximalt 32 gram per serverad lunchportion.

Skolmåltider i grundskoleförvaltningen

En bra skollunch som eleverna blir mätta av skapar bättre förutsättningar för eleverna att orka med skolarbetet och främjar lärandet.

Planeringen för skolmåltiderna utgår från livsmedelverkets riktlinjer för skolmåltider. Enligt grundskoleförvaltningens anvisning för måltiden är målet med skolmåltiderna att

¹ CO₂e-livsmedel (koldioxidekvivalenter) mäter den totala klimatpåverkan från ett livsmedel genom hela dess livscykel – från produktion och foder till transport och förädling

eleverna ska äta sig mätta och att maten hamnar i magen. Dessutom ska skolmåltiden vara en del av lärandet där barnen får lära sig nya smaker och vilken mat som är hållbar för planeten.

I grundskoleförvaltningens skolor serveras det i linje med Livsmedelsverkets riktlinjer varje dag två maträtter tillsammans med ett salladsbord, varav en av maträtterna alltid är vegetarisk. Salladsbordet består av minst fem olika sorters grönsaker. Därtill finns det alltid någon form av kolhydratkälla, exempelvis potatis, pasta eller quinoa (måltider i skolan). I anvisningen för skolmåltider står det att skolköken ska sträva efter näringsrika måltider och att måltiderna ska planeras med stöd av nordiska näringsrekommendationer och Livsmedelsverkets råd och riktlinjer. Menyerna ska näringsberäknas i kostdatasystem. Enligt Livsmedelsverkets riktlinje ska skollunchen planeras med fokus på barnens hälsa och ge cirka 30 procent av elevernas behov av energi och näring. Livsmedelsverket rekommenderar även att skolan serverar upp till 125 gram rött kött i vecka, eller upp till 500 gram per fyra veckor (i tillagad mängd, per person). Det motsvarar ungefär en måltid i veckan. Detta grundar sig i att det finns hälsorisker med att konsumera för mycket rött kött. Exempelvis har forskning visat att rött kött ökar risken för tjock- och ändtarmscancer.

Enligt måltider i skolan arbetar skolköken aktivt med att minska sitt klimatavtryck vid planering av menyer och inköp av livsmedel. Med klimatsmarta medsedlar menas att maten som serveras ska påverka klimatet mindre. Exempel på sådana råvaror är baljväxter, grönsaker, miljömärkt fisk, potatis, rotfrukter och kyckling. Därmed serveras också råvaror som nötkött, fläskkött, mejeriprodukter och ris mindre. Skolköken mäter klimatpåverkan med hjälp av Rise klimatskala som ger ett värde av koldioxidekvivalenter per portion. Till detta rapporterar en av måltidsverksamhetens leverantörer att i likhet med 2025 råder det fortsatt brist på nötkött under 2026. Leverantören rekommenderar därför att skolmatsverksamheten serverar alternativa proteiner.

På grundskoleförvaltningens skolor arbetas med något som kallas pedagogisk måltid som innebär att eleverna äter lunch tillsammans med en lärare. Genom samtal om mat och hälsa, länders olika matkulturer och hur maten påverkar klimatet är målet att eleverna ska få en positiv upplevelse av måltiden i skolan. Syftet med pedagogiska måltider är att de vuxna ska agera förebilder och stöd för eleverna för att skapa goda matvanor.

Förvaltningens bedömning

Grundskoleförvaltningen delar motionärernas uppfattning om att skolmåltiderna är en viktig förutsättning för elevernas lärande och utveckling. Att eleverna tycker att maten är god och äter sig mätta är ett viktigt mål för måltidsverksamheten.

Grundskoleförvaltningen vill förtydliga att det inte finns något specifikt dokument med titeln "Göteborgs Stads policy för skolmåltider". De styrande dokument som reglerar området är den stadenövergripande Göteborgs Stads policy för måltider samt förvaltningens egen anvisning för måltider i grundskoleförvaltningen. Förvaltningen har i sitt svar utgått från intentionerna i motionen kopplat till dessa gällande dokument.

Motionärernas förslag består av tre huvudsakliga delar: barnens behov och rätten att bli mätt, införandet av ett dagligt animaliskt alternativ samt systematiskt tillvaratagande av elevers åsikter.

Barnets behov och rätten att äta sig mätt

Förvaltningen bedömer att måltidsverksamheten utgår från barnets behov.

Skolmåltiden ska uppfylla 30 procent av det dagliga intaget för eleverna. Genom beräkningar i kostdatasystem säkerställs att maten som serveras uppfyller kravet på näringsriktighet. Förvaltningens bedömning är att elevers rätt att äta sig mätta nödvändigtvis inte förutsätts av att maten innehåller animaliska livsmedel. Dessutom uppfyller den pedagogiska måltiden ett syfte bestående av att utmana elevernas smaklökar och skapa goda, hälsosamma samt hållbara matvanor.

Genom att erbjuda en varierad meny med både vegetariska rätter, fisk och kött, kompletterat med ett omfattande salladsbord och kolhydratkällor, säkerställs att alla elever har möjlighet att äta sig mätta.

Införandet av ett dagligt animaliskt alternativ

Förvaltningen ställer sig kritisk till förslaget, främst med anledning:

- **Klimat- och miljö:** Att erbjuda ett animaliskt alternativ varje dag försvårar stadens arbete med att nå målen i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030 och de globala målen för hållbar utveckling i Agenda 2030. Detta beror på att animaliska livsmedel, främst rött kött, har ett betydligt högre klimatavtryck än vegetariska alternativ.
- **Ekonomi:** Ett dagligt animaliskt alternativ inom skolmåltiden skulle leda till en kostnadsökning för livsmedel som beräknas till mellan 17 miljoner och 22,4 miljoner kronor per år. Måltidsverksamheten har dessutom inför budget 2026 ett effektiviseringskrav på 20 miljoner kronor som begränsar möjligheten att servera animaliska livsmedel varje dag.
- **Köttbrist:** På grund av fortsatt köttbrist under 2026 rekommenderar en leverantör att måltidsverksamheten serverar alternativa proteiner.
- **Livsmedelsverket** rekommenderar en konsumtion på upp till 125 gram rött kött i veckan (i tillagad mängd). Även om kött innehåller viktig näring till exempel protein och järn, har forskning visat att för mycket kött kan öka risken för hälsorisker så som tjock- och ändtarmscancer. Genom att servera varierad, hälsosam och hållbar mat i skolan främjar det barnens lärande av hälsosamma matvanor. Barn som lär sig uppskatta hälsosam mat tidigt har större förutsättningar för god hälsa resten av livet.

Systematiskt tillvaratagande av elevers åsikter

Förvaltningen bedömer att det redan idag finns etablerade och systematiska former för att omhänderta elevers åsikter om skolmåltider. Det sker genom:

- **Elevenkät:** Måltidsverksamheten skickade 2024 ut enkäter till samtliga skolor inom grundskoleförvaltningen, respektive skola avgjorde själva om det fanns tid att avsätta till enkäten. Ännu en enkät förväntas skickas ut under 2026.

- Måltids- och elevråd: På skolorna lyfts synpunkter om skolmaten genom elev- eller matråd.
- Synpunkter och informell dialog: Genom informella dialoger mellan elever och skolmatpersonal hanteras synpunkter av personalen i vardagen.

Förvaltningen vill framhålla att delaktighet har ett högt egenvärde för elevers välmående, även om elevers önskemål om exempelvis mer kött ibland kan begränsas av övergripande politiska mål eller lagstiftning. Delaktighet innebär här att bli hörd och förstå sammanhanget snarare än att få igenom ett specifikt krav.

Sammanfattningsvis bedömer förvaltningen att barnets behov och rätten att äta sig mätt samt systematiskt tillvarata elevers åsikter redan är omhändertagna i nuvarande styrning och arbetssätt. Måltidsverksamheten arbetar dock ständigt med att fortsätta utveckla arbetssätten för att säkerställa alla elevers rätt att äta sig mätta. Förvaltningen anser att erbjuda ett dagligt animaliskt alternativ hade uppfyllt många elevers önskemål gällande skolmaten. Däremot skulle förslaget främst medföra ekonomiska och ekologiska konsekvenser i form av ökade kostnader och försvåra arbetet med att nå klimatmålen. Genomförandet av förslaget begränsas därtill av stadens styrande dokument. Förvaltningen bedömer därmed att motionen ska avstyrkas.

Protokollsutdrag skickas till

stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se (diarienummer SLK-2025-01042)

Maria Andersson
Förvaltningsdirektör

Ulrika Johansson
Avdelningschef